

KÖZVÉLEMÉNY

HETFOI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Egyéves önkéntesi

egyenruhák

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett készülnek

Nemes L. és Társa

egyenruházati intézetében.

Városi ellenzék.

Olyasmiről irunk most, ami nincs nálunk, de aminek okvetlenül kellene lenni, hogy a közigazgatás szervei egészségesen működhessenek. Ellenzéknek kellene lenni a törvényhatósági közgyűlésen, amely minden legkisebb visszaélést és szabálytalanságot megtorolja, amely élére álljon a közérdek megvédelmezésében az adófizetők nagy tömegének s érvényt tudjon szerezni a közakarathoz, amely ne alkudjon meg soha a helyzettel.

Ne politikai pártállás szerint alakuljon a közgyűlési ellenzék, mert arra semmi szükség, hogy a törvényhatóság gyűlésébe bevigyék a politikát, hanem a közvagyonnal való okszerű és tisztességes gazdálkodást követelje unosuntalan. Legyen ellenőre minden árva fillérnek, mely az adófizető polgárság keserves verejtékéből gyöngyözik a városi pénztárba.

Husz év óta érzi Szeged közönsége az ilyen városi ellenzék hiányát, husz esztendeje tesznek-vesznek a torony alatt. Ha jól, — ha rosszul, — a közönségnek meg kell vele elégedni. Bele kell nyugodni a változhatatlanba, mert a közönségnek nincs beleszólása a város ügyeibe, a közönség csak arra való, hogy az 50% -pótadót fizesse. Hogy mire költik el a közpénzt, a kérdésre elég felelet, ha csak a gőzfürdőre mutatunk. Ott áll a diszpéldánya a közpénzen való alkotásoknak.

Ilyen nagy városban, mint Szeged, ahol három milliós költségvetés mellett husz esztendő alatt átlag mindig négy milliót költöttek el, nem szabadna ilyenminek megadni a megtorlás nélkül. Ilyen városnak, mint Szeged, ahol a külvárosok levegőjét a pocsolyák gőzölgő bűze fertőzteti és terjeszti az embergyilkoló járványokat, nem szabad tizezreket képekre kidobni. Ilyen városban, mint Szeged, ahol a Széchenyi-térről nem messzire folytonos balesetnek kitéve járhat az adófizető polgár, nem szabad tizezreket költeni cifrálko-

dásra, néhány utcacész kiaszfaltozására, dísznövényekre és egyéb szemnek talán tetsző, de a közre semmi hasznot nem hajtó dolgokra. Ilyen városban, mint Szeged, hol a nyomornak olyan kiáltó és rémes képei bukkanak fel uton-utfélen, ahol a rendőrségi és a kerületi börtönben annyi elzüllött gyermek sinyli az állam, a város, a társadalom szegénységét, nem szabad magyaros vendégszeretet ürügye alatt pezsgős lakomákat rendezni jött-ment idegenek és egyéb urak tiszteletére, akik ugyancsak leszólják majd az ilyen könnyelműséget, mikor a mámor kipárolgott a fejükből, s a józan eszükkel kezdik bírálni a tapasztaltakat.

Nagyon okosan és valljuk be, találoan jellemezte Szegedet az a német gazda, aki Szegedre azt a megjegyzést tette, hogy „reklámváros“ az, nem egyéb. Ugy is írt róla sok német újság. Mert a német okos. Végig ette a potya-banketteinket, megitta a borunkat és pezsgőnköt, sőt még a brudert is összeitta némely jóképű magyarral, de mikor hazament, elővette a józan eszét és lebiralt bennünket. Még ki is gyunyoltak bennünket, mint tavaly az a német orvos is, aki a trachomát tanulmányozta Szegeden.

De elég ebből ennyi is, Csupán azért említettük föl ezt, hogy belássák a torony alatti urak, hogy hiába vendégeskednek közpénzen, azok azért nem zengedeznek dicsénekeket otthonrólunk, s nem csodították ide honfitársaikat, hogy emeljék vele — Szeged idegen-forgalmát. Itt van a Walter Crane esete is!

No hát ilyen városban nincs-e jogunk azt kérdezni, hogy miért nincs észszerű, és miért van könnyelmű gazdálkodás és miért van oly sok visszaélés? Ahol ilyenek a viszonyok, ott megérdemli a toronyalja a szigorú bírálatot, s megérdemli a legelkeseredettebb, a szörszálhasogatásig menő ellenzékét.

De miért nincs hát itt szervezett városi ellenzék? Kihalt talán az önállóság érzete az emberekből, vagy annyira meg már a szolgálalkúság, hogy nem merik megmondani az igazat sem? Nem újabb keletű baj ez, hanem a rekonstrukcio bűne. Akkor tették szolgálalküekké a vastag nyaku szegedi magyarokat, akkor tanultak meghajlongani az ő nagyméltósága és ő nagysága czimzetű urak előtt. Azok adták ki a kölcsönt, azok mérték ki a telkeket, tehát a magyarok nagyon le lettek kötelezve. Ugy lett a közgyűléssel is. Miután mindent csak a kormánytól várhattak, a közgyűlés el-

lenzéki elemeiből is kiveszett az önértet.

Jött aztán az örökös deputációzás korszaka. A miniszteri előszobákban egyre-másra kilíncseltek a szegedi küldöttek. Ez a sok alázkodás bizonyára nem emelte az igen tisztelt városatyák önértetét. Ezért mertek aztán oly könnyelműen gazdálkodni a közvagyonnal, s ezért maradtak a kiadott előlegek évekig is elszámolatlanok. Nem félték a közgyűléstől, hiszen annak legnagyobb része lekötöztetettje volt a tanácsnak. Így tudták csak elsimitani az időnként felmerülő botrányokat is.

Ha a közgyűlés nem ellenőrizte a tanácsot, miért ellenőrizte volna a főispán? Neki, aki némelykor három-négy törvényhatóságban is képviselte a felelős kormányt, elég volt az is, ha ő nyugton maradhatott. Ez volt az ő célja. A nyugalom. Ezt el is érte. Husz esztendeje idestova, hogy Szeged főispánja, de ezen idő alatt nem szerzett magának nyílt ellenségeket, hanem csak barátokat. Még politikai ellenfeleit is meg tudta nyerni.

De ne gondolja a főispán, hogy itt oly nagy a nyugalom és megelégedés, mint amilyent ő lát. Az csak a látszat.

Maga a toronyalja sincsen megelégedve az állapotokkal, a közönség pedig sehogy.

Ha egyéb dolog van, amit a közönség óhajt, de kivinni nem tud, azt mondják rá, azért nem sikerül, mert a főispán nem akarja. Ha arról van szó ismét, hogy miért aszfaltozzák ki a belváros egyes részeit, mikor a külvárosokban még járda sincsen és esős időben a szülők testi épségük veszélyeztetése nélkül még az iskolába sem küldhetik a gyermekeiket, arra is csak az a válasz, hogy a főispán akarja így.

Ezért szükséges itt szervezett városi ellenzék a törvényhatósági közgyűlésen. Nem politikai, hanem társadalmi szükség van rá. Egyesüljenek azok az elemek, melyek nem óhajtanak a főispán és tanács árnyékában meghúzódni, hanem nyílt ellenőrzői akarnak lenni a közvagyonnak.

Lesznek a tanácsban és a tisztviselői karban is olyanok a szókimondó emberek közül, akik támogatni fogják ezt az ellenzékét a közgyűlésen, ha hiven teljesíti kötelességét. Mert vannak a tisztviselő-városatyák közt is olyanok, akik ezekkel az állapotokkal nincsenek megelégedve.

Alakuljon meg hát a törvényhatósági ellenzék a független városatyákból, akik nemcsak a szívükön tudják viselni a város érdekeit, de azért küzdeni

is akarnak és tudnak is. Olyanokra, akik a szájukat sem tudják kinyitni a közgyűlésen, akik nem tudnak ellenőrzői lenni a közvagyonnak, nincs szükség. Majd lesz rá gondja a választó közönségnek, hogy ne jussanak be többé a törvényhatóságba az ilyen Fejbőlintó Bálintok, akiktől ugyan még a nagy tornyot is el lehetne számolni előleg gyanánt, olyan szörnyen értenek az ellenőrzéshez.

Társadalmunk.

Még a fejlődés korát éli az ezer éves multu magyar nemzet. Fő, forrong benne az őserő s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégzett tény, hanem csak a vegyi folyamat átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak. Az egyik leülepszik a fenekére, a másik csomósodva uszkál a folyadékban, a harmadik réteg a felszínre csap fel, de ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, mely ki-kicsap az üst szélein s miként a gőz, keresi a szabad teret.

Ez a kép híven jellemzi a magyar társadalmi állapotokat mostanában. Sehol a világon nincs annyira széttagolt állapotban a nemzettest, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint nálunk. Majdnem olyan színezete van a dolognak, mintha visszafelé haladnánk a középkor századaiba; mintha nem is hallottunk volna még a szabadság, egyenlőség, a testvériség vértanúk által szentté avatott tanairól.

Az ősnemes csak lóhátról beszél a köznemessel, ez még a kisujját sem nyújtja az ujonan nemesített polgárnak, aki akár anyagi, akár szellemi kincsei révén jutott a kutyabőrhez. Emez pedig úgy érzi, mintha kiemelkednék a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele.

A hivatalnok felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, aki viszont talál nálánál még alacsonyabb népréteget, melylyel fölényét éreztesse. Ez a helyzet azonban rögtön másképp alakul, mihelyt vallási és felekezeti szempont vagy vagyoni állapot képezik a hágesó fokait, amelyen az emberek kapaszkodnak vagy lebzselnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzék a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyonu polgársársait lenézzék s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, amelyben él, azért az egyik felekezet nyilvánosan lesajnálja a másikat s kigunyolja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomoruságunk, minden társadalmi veszedelmünk. Amíg nem lesz egyöntetű, erőteljes, nemzeti irányu magyar társadalom, amíg az osztályok egymással csak ujjhegygyel érintkeznek s üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkotóelemét, addig nem fog eloszlni az a sívárság, amely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja s valósággal a porba sújtja a haladás iránti vágyat.

A karriérhez manapság elégséges a címerrel himzett zsebkendő, akkor ne is csodálkozzunk az igazi erőteljes önérték és tehetség háttérbe szorulásán. A hatalmas eszű tudós, aki nemzedékek átalakítására hivatott helyre fog állani a tudós szerénység-

gével, mihelyt a köztéren a cifra üres fejű és léha uracsokkal kell összeütköznie.

Mert a tehetség, az erő sohasem állhat az akarnokság mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely ugy lehet, külsőleg a hátrányára üthet ki.

Egy ur, akit tetőtől talpig a borbély, a szabó, meg a cipész jó izlése állított a terem közepére, a felületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek, az igazán tehetséges emberhez képest, aki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és a frizurájára.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakkendőt tünteti ki, azaz szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességekbe és az ember értékét képező tehetségekbe. Ezért is van azután, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egészséges, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkezik senki, üres pusztába kiáltunk, mert a nemzetet éppen azok nem képviselik erőteljesen, akik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változnia rövid időn. Hiszszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstbea most forr, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz, mely a benne forrongó folyadékot egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi s kidobja magából a salakot, a felszínen uszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, az együttérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvinni a nemzeti küldetést, mely még leltöltésre vár, hogy szilárdan ellentálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének. Csak ne keressük azokat a hajszálonalakat, amelyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, melyek megkövetelik, hogy összetartsunk. Akkor lesz csak magyar nemzeti társadalom.

Ékszerüzlet megnyitás.

Van szerencsénk a t. közönséggel tudatni, hogy

Klauzál-tér 8. szám alatt
(Lengyel-palota)

ékszer- és órász üzletet nyitottunk.

Nagy választéku készletet tartunk a legmodernebb arany- és ezüst ékszerárúkbán, a legkitűnőbb gyártmányu zseborákban (u. m. Omega, Schaffhausen, Glashütte, Patek stb.), valamint művészi kivitelű ezüst és chinaezüst háztartási cikkek és diszmutárgyakban, nemkülönbön elsőrendű evőeszközökben, mely árúkkal igen előnyös összeköttetések folytán a legjutányosabb árban szolgálhatunk.

Lelkiismeretes kiszolgálásról a n. é. közönséget biztosítva, maradunk

Teljes tisztelettel

Kiss Testvérek.

Kortés községi orvos.

Nyílt levél a belügyi kormányhoz.

Türhetetlen közegészségügyi állapotok uralkodnak Horgos, Csongrádmegye virágzó községében és hiába fordulunk miatta panaszzal a főispánhoz, alispánhoz, zárt ajtókra, süket fülekre találunk ott, mert szerencsétlen községünk orvosa megyebizottsági tag és az Enyedi-párt fokortese, tehát nem vonják felelősségre.

Annyiszor mulasztja el kötelességét, ahányszor neki tetszik, mintha bizony felettes fegyelmi hatósága nem is lenne.

Csak néhány esetet sorolunk föl a rengeteg sok közül.

Ezen a héten történt, hogy Hartwich Károly asztalos 14 éves inasa Müller Jakab kereskedőnél az ablakot festette. A fiu munka közben megcsuszott és az ablaküvegekre bukott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az üveg elvágta a boldogtalan fiu kezén az ütőereket.

Rögtön szaladtak vele dr. Buda (ezelőtt Beck) Nándor községi orvoshoz, mert a fiu nagyon vérzett. Ott azt mondták, hogy az orvos ur majd holnap jön haza Szentendről, ha a megyegyűlésnek vége lesz. Persze, a szerencsétlen fiu addig elvérezhetett volna. (Persze a kötelességteljesítésnél előbbre való volt, hogy a megyegyűlésen a Rákóczi, Thököly és Kossuthra vonatkozó szegyenletes határozatot a szavazatával támogassa a mi községi orvosunk.)

Elvitték hát a szerencsétlen fiut a gyógyszerertárba, ahol a gyógyszerész bekötötte a vérző sebet, de a vérzést elállítani nem tudta, sőt maga tanácsolta, hogy azonnal vigyék be Szegedre, mert különben a szerencsétlen fiu elvérzik teljesen.

Szerencsére a jó vasuti összeköttetésnek, másfél óra mulva már behozhatták a fiut Szegedre a közkórházba, ahol a vérzést sikerült is elállítani. De már akkorra a szerencsétlen fiu nagyon roszul volts fiu a szenvedett nagy vérvesztés következtében eszméletét teljesen elveszítette és ma is oly gyöngye, hogy hónapok fognak beletelni, míg lábára állhat.

Kérdjük már most, kinek a lelkét terhelte volna e boldogtalan fiu halála, ha nincs olyan jó vonatösszeköttetés és szállítás közben meghal? Bizonyára a kötelességmulasztó orvos lelkén száradna.

De ez nem az első eset. E hónapban történt, hogy dr. Buda (Beck) Nándor, a kötelesség nem tudó hatósági orvosok ezen diszpédánya, napokig távol volt a községtől. Természetesen engedély nélkül. Csak később tudtuk meg, hogy Budapesten volt és a kuria tárgyalásait hallgatta végig, mikor is a tápéi választás sorsa felett itélkeztek. Szerencsére nagyobb baj nem történt, bár a betegek azalatt nem részesültek orvosi segélyben, sőt többen kénytelenek voltak Szegedről hozatni orvost. Hát járja ez? Mért fizeti a község ezt az embert? Azért, hogy napokig távol a községtől csatangoljon?

De tovább megyünk, mert le akarjuk álcázni teljesen ezt az embert és viselt dolgairól lerántani a leplet. Sok mulasztás és bűn terheli az ő lelkiismeretét.

Hájbel Ignác horgosi gazda fuvarozás közben fölborult a kocsiájával és életveszélyes sérüléseket szenvedett. Az orvos akkor sem volt kéznél. Távol volt a községtől. Szerencsétlen polgártársunk pedig, amikor elökerült, meghalt, holott ha kéznél lett

volna, talán meg lehetett volna menteni az életét.

Történt még más haláleset is az ő kötelességmulasztása miatt. A szegedi vonat pár év előtt a horgosi állomáson elütötte az egyik fékezőt. Az orvos akkor sem volt található. A szegény fékező meghalt.

Hát szabad ilyen cudarságoknak történni a jog, törvény és igazság korszakában? Csak a tisztességes közhivatalnokok ellen szoktak még mindig fegyelmi vizsgálatokat indítani a tápéi kerületben? Hát nem kellene-e azonnal felfüggeszteni állásától az ilyen orvost és kérlelhetlenül elcsapni?

Most is mit tesz ez az ember? Körteszkedni jár a helyett, hogy a kötelességét teljesítene. Ha délután a kártyasztaltól hívják beteghez, a világot le nem tenné a kártyát, hanem azt mondja, hogy reggel 7 óráig jelentsék be a beteget, délután nem rendel.

Hogy mért nem található oly sokszor ez a kötelességmulasztó orvos a községben, annak az is az oka, hogy ő a Palics vasuti állomás pályatorvosa, ami szerény véleményünk szerint a Horgos község orvosi állásával annyival is inkább összeférhetetlen, mert helyettese nincs, de nem is lehet, mert Horgoson más orvos nincsen.

Türhetetlen, cudar állapotok ezek, amelyeken azonnal segíteni kell a belügyi kormánynak addig is, amíg dr. Kelemen Béla jövődó képviselőnk föl nem tárja a szerencsétlen vármegye elfekélyesedett sebeit és le nem leplezi az egész ország előtt azokat az égbekiáltó gonoszságokat, amit büntetlenül, fényes nappal követnek el.

Bizunk benne, hogy az igazságos Széll Kálmán kormányelnök vizsgálat tárgyává teszi ezt a dolgot és nem fogja elnézni dr. Buda (Beck) Nádor horgosi községi orvos mulasztásait, amért ez az alak az Enyedi Lukács főkortese.

Több horgosi polgár.

Felhívjuk a nagyérdemű közönség szives figyelmét raktárunkon lévő különleges valódi angol, skót, francia és dus választéku hazai szövetekre.

Modern szabászat, előzőkeny kiszolgálás.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Stein és Szakáll.
Szeged, Széchenyi-tér.

Az eszesek kortesfogása.

Hány választó van a tápéi kerületben?

Dorosmán a bürge-párti kortesek azal bátorítják a vert hadat, hogy az 1902. évre érvényes választói névjegyzékben az uradalmi községekben, melynek választói ép úgy részavaznak Enyedire, mint részavaznak bármely majomra, ha kormánypárti jelölt, 150 választóval szaporodott a kénytelen szavazatok száma és hogy 80 olyan választó van, aki az októberi választásnál Szegváron szavazott, az idén pedig Tápén szavazhat. Egyik állítás sem igaz.

Itt közöljük a hivatalos adatokat a választó polgárok számáról.

	1901. évben	1902. évben
Dorosma	676	756
Kistelek	316	328
Horgos	275	275
Sándorfalva	129	129
Sövényháza	100	99
Tápé	98	98
Algyő	53	60
Összesen	1647	1745

Ezen számadatokból kitűnik, hogy az uradalmi községekben a szavazók száma nem szaporodott, ellenben a szabad községekben: Dorosmán 80, Kisteleken 12 választóval van több, mint a múlt évben volt felvéve.

Megemlítjük azt is, hogy a Sövényházán felvett uradalmi tiszték közül alig 8—10 szavazott az októberi választás alkalmával Szegváron és ha ezek most leszavaznak is a kormánypárti jelöltre Tápén, ezek számát ellensúlyozza az a 10 szavazat, melyet oly választók adtak le Enyedire a múlt alkalommal, akik a folyó évi névjegyzékben választóul felvéve nincsenek. Minderről az illető választók névszerinti felsorolásával bővebb tájékoztatást nyújt az alábbi hiteles kimutatás

Az 1902. évi névjegyzékbe fel nem vett Enyedi-szavazók:

Algyő: Bokros Albert. Belovai Péter, Lampl József, Podornyi Mihály. — Dorosma: Deme István 1639, Gyurica Imre 1651. — Horgos; Grün Salamon, Kozma József, Laurencz Mihály. — Kistelek: Sisák János. — Sándorfalva: Konya Sándor, Nagel Samu, Vachs Imre János. — Sövényháza: Körömdi Henrik, Sugár Sándor, Szobotka Imre. Összesen 16 választó.

1902. évi névjegyzékbe fel nem vett Kelemen-szavazók:

Dorosma: Bárány András Mihály, Csonka István, Dudás Miklós István, Kelemen István, Udvardi Alajos. — Kistelek: Franczia István, Gál József, Nagy József, összesen 8 választó.

Tehát ebből is kitetszik, hogy egyáltalán nincsenek olyan rőzsás kilátásai az Enyedi-pártnak, amint azt kétségbeesett kortesei híresztelik.

Ajándékoknak

alkalmas diszmutárgyak dus választékban

**Olaj és aquarell
festészeti kellékek,
festővásznak.**

Kaphatók:

BARTOS LIPÓT

könyv- és papirkereskedésében.

Klauzál-tér és Kársz-utca sarkán.

Telefon-szám 371.

Hazugságok és rágalmak.

Mit irnak a mitugrálszok és eszesek.

Most tudjuk már, mért hallgatott eddig az Enyedi-párti szegedi sajtó? Mert a papírja, bár türelmes volt eddig is, nem türte el azon otromba hazugságokat és rágalmakat, amikkel a mitugrálszok és eszesek akarnák befeketíteni dr. Kelemen Bélát, a tápéi kerület függetlenségi és 48-as pártjának jelöltjét.

Szegedi ujság nem vállalkozhatott még sem ily otromba kortesfogásokra, de azért a zsák megtalálta foltját. Akadt Budapesten a Dávid-utczában bizonyos „Szabad Sajtó“ nevezetű nyomtatott rondaság, amely kötélnék állott. Soha sem viselte a Szabad Sajtó

nevet érdemtelenebb zuglap, mint ez. Halatlan vakmerőségre, szemérmertlenségre és elveteműtségre vall már ez is.

Ha véletlenül nem ösmerném azon szomorú alakokat, akik e nyomtatott szemérmertlenség mögött állanak, még a jóhiszeműséget föltételezni lehetne. Ez azonban ki van zárva. Mert ez a zuglap a szemérmert, a hazugságokból és rágalmakból él.

Ismerjük „A tápéi mandátum-spekuláció“ című undok förmedvény szerzőjét is. Azt is tudom, hogy az értelmi szerző kicsoda.

De nem epéskedem tovább. A pusztáténynt állapítom csak meg, hogy nagyon rosszul állhat az Enyedi-párt szénája, mikor a kortesei ilyen aljas eszközökkel kénytelenek dolgozni. Szegény tatárok! Nagyon lesüllyedtek már ők is azon magas erkölcsi színvonalról, ahonnan a kuria ítélete letessékelt az Eszes-féle alakokat.

No de mindegy. A tápéi kerületben — az okos patikusokat kivéve — nem fog akadni egyetlen bolond sem, aki elhagyja, amit a „Szabad Sajtó“ című Dávid-utczai zuglapocskára ir és amelyek tömegesen érkeznek a kerület választói címére. Hogy ki viseli a bélyegköltéseket, azt is tudják. Bizonyára nem a zuglapocskára éhenkórászai, mert hiszen még hírlapbélyegre sincs engedélyük az istenadtáknak.

De hát mit is ír az „Egy tápéi független érzelmű választó“ álnév alatt rejtőzködő aljas rágalmazó? Szemenszedett hazugságokat, amelyeken inkább nevetni, mint boszankodni kellene, oly sületlenségek.

Kelemen Béláról tudja az egész tápéi kerület népe, hogy a függetlenségi és 48-as párt kültagja volt eddig is. Kossuth Ferenc a legmelegebben ajánlotta. Támogatására lejönnek a kerületbe Endrey Gyula, Mukits Simon, Papp Zoltán, Ráth Endre és még több Kossuth-párti képviselő. Tehát szemérmertlenség, hogy ő nem volna függetlenségi. Az is aljas rágalom, hogy ő kormánypárti képviselő lett volna. Minden gyerek tudja a kerületben, hogy főszolgabíró volt és főszolgabíró korában párbajt vívott Lévy szabadelvűpárti jelölttel, akire éppen ő piritott rá az undorodásig üzött vesztegetések és lélekvasárlások miatt.

Hát azt ki hinné el, hogy Szeged város II. kerületének Kossuth-párti képviselője olyat mondott volna? Hiszszük, hogy Polczner pillanatig sem fogja türni, hogy nevét kortescélra használja fel az Enyedi-párt és ilyen vakmerő hazugságokat büntetlenül adhasson a szájába ez a hitvány zuglap, mely csak bitorolja a „Szabad Sajtó“ nevet.

Ezekre az otromba hazugságokra és förtelmes rágalmakra nem hederit senki a tápéi kerületben. Legfőlebb szánalmat kelt az a kétségbeesett vergődés, melyet az Enyedi kortesei kifejtének. Ugy látszik az eszközökben sem olyan válogatóságok már. Vagy a vesztüket érzik?

Akármit van is a dolog, bizunk a tápéi kerület józan gondolkozású polgárságában, hogy nem fogják megtántorítani az ilyen zuglapokban megjelenő rágalmak és híven kitartanak a becsület zászlaja és Kelemen Béla mellett, akinek köztiszteltetben álló egyénisége magasan fölötte áll az ily kicsinyes kortesfogásoknak, vakmerő hazugságoknak és rágalmaknak.

Hadd dühöngjék csak ki magukat a mitugrálszok és az eszesek. A tehetetlen

vergődés és végvonaglás jelei ezek. De hiába rugdalóznak. A végzet kikerülhetetlen. A banda hatalma oda van örökre, mert győzni fog az igazság és a népakarat.

Rostkowitz Arthur,
pártjegyző.

Haggenmacher - sörcsarnok.

Hétfőn

Urbán Lajos,

a hét minden napján pedig Szeged város legelőkelőbb zenekari tartanak

hangversenyt.

Tisztelettel

Horváth János,

vendéglős.

Vasárnap és naponként

a Prófétában

zigány- és katonazenekar

hangversenyek.

Pénteken halpaprikás.

Kitűnő szegedi rizlingi bor utcai kimerésre 32 kr.

Kiváló tisztelettel

Danczinger János

Ujdonságok.

— **Kelemen körútja.** A véglegesen megállapított sorrend szerint dr. Kelemen Béla június 1-én Dorosmán, 8-án Horgoson, 15-én Kisteleken tart programbeszédet. Kisérétében lesz több függetlenségi képviselő. Meglátogatja azonkívül Sándorfalva, Algyő és Tápé községeket.

— **Pusztaszeri egyesület.** E névvel az egész országra kiterjedő egyesület alakult Szegeden. Az egyesület célja, hogy honfoglaló Árpád apánk emlékére évenként országos ünnepélyt rendezzen Pusztaszeren és az Árpád-házi királyok alatti ősmonostort és istenházát újra fölépítse. Az egyesület létrehozásán fáradoztak Terestyényi Gyula, Kovács József, Rostkowitz Arthur, dr. Kószó István, Várady Gyula, Wagner Károly, Farkass Gyula és még számos derék, hazafias szegedi polgár. A hivatalos alakulás a pusztaszeri Árpád-szobornál lesz augusztus első vasárnapján.

— **Uj patika Dorosmán.** Régi ohajtása már a dorosmai népek, hogy a második patikát is föllállítsák, nehogy kényére-kedvére ki legyenek szolgáltatva a mostani pilula-csinálóknak. Mint értesülünk, két oklevéles gyógyszerész nyújtott be kérvényt a belügyminiszterhez a második patika engedélyezéséért. Kérvényükben előadják, hogy tíz év óta a lélekszám ismét tetemesen emelkedett, a mostani patika a város szélén van, a közönség igényeit kielégíteni nem képes, tehát okvetlenül szükséges a második gyógyszerész felállítására. A belügyminiszter, miután a második dorosmai patika dolgában már a törvényhatóság véleményét régebben kikérte, még ez évben megadja az engedélyt a második patikára.

— **Kik ítélkeztek a petíció ügyében?** Hogy a tápéi kerület függetlenségi és 48-as választói megösmérjék azon igazságos kuriai tanács tagjainak neveit, akik megsemmisítették az Enyedi mandátumát, itt közöljük a nevüket: Paizs Andor tanácselnök, Zakár Emil előadó, Ádám András, Fittler Kornél és Beck Hugó. Szigorú, de igazságos bíró valamennyi. Az isten adja, hogy még sok ilyen igazságos ítéletet hozhassanak!

— **Az ökrök tekintélye.** A kunszentmártoni „Közérdek” című újság alaposan ért hozzá, hogy kell kifigurázni a kerület „szeregett” képviselőjét. Így legutóbb ad hirt, hogy Baghy Béla követ tömérdek ökröt hajtattott keresztül a városon. Baghy Béla okosan tette — így folytatja — hogy az ökreit küldte Kunszentmártonba. Bizony az a pár száz ökr egy csomóban jobban imponált itteni hiveinek, mintha ő — egymagában jött volna.

— **Az új mellékfoglalkozás.** A tápéi választás elleni kérvényben ki volt emelve, hogy az Enyedi-párt választóinak a választás színhelyén megengedett szükséges ellátása undorító és a telhetetlenséget is kielégítő eszem-izommá fajult. Enyedi 350 választója Müller nevű tápéi korcsmárosnál megevett fejenként $\frac{3}{4}$ kiló marhapaprikást, temérdek lepényt, pogácsát és cukorsüteményt, megivott 700 liter bort, 425 liter sört, úgy hogy délután 2 óratájt néhány kortes kivételével az egész dicső párt tökrészeg volt. Enyedi méltóságos ur a választás előtti napon megbizta az egyik jegyzőt a választók leitatására szükséges bormenyiség beszerzésével. Az illető a kérvény benyújtása után a böcsületet megmentendő a következő okiratot állította ki:

„Alulírott az igazsághoz hiven, eskü felajánlása mellett, kinyilatkoztatom, hogy én a f. évi október 2-án megtartott képviselőválasztáskor Enyedi Lukács urtól, szabadelvűpárti jelöltől oly irányu megbízást, hogy a választásra bort szerezzek be, nem kaptam. Nevezett jelölt ur tisztán csak arra kért fel, hogy a választók részére Müller Sámuel és Pfeifer Dániel tápéi korcsmárosok által kiszolgálandó bor jószágára felügyeljek, nehogy a megállapított árért esetleg más bor hozassék forgalomba.”

Szóval a méltóságos Lipót-lovag borfelügyelőjévé lett a jegyző. No de ez se utolsó mellékfoglalkozás, különösen, ha oly gyakorta van választás, mint Tápén...

— **Molnár apát a tápéi kerületben.** A megriadt és a bizonyos bukástól remegő Enyedi-párti kortesek minden áron meg akarják bontani a függetlenségi és 48-as pártot a tápéi kerületben. Képesek voltak felültetni a néppárt vezérét, Molnár János apátot is, aki három napja itt van a kerületben. Megfordult Kisteleken, Dorosmán és Horgoson is. Tudakozódott a kerület hangulatáról, de mindenütt azt a választ nyerte, hogy semmi kilátása sincs a kerületben néppárti jelöltnek, mert a nép reedületlenül kitart Kelemen Béla mellett. Miután a néppárt vezére személyesen meggyőződött mindezekről, kizártnak tartjuk, hogy a néppárt jelöltet állítson. Persze az Enyedi-párti kortesek szeretnék felültetni a néppárt elnökét, aki azonban sokkal éleslátóbb ember, hogy át ne látna a szítán.

— **Szentesi urak Tápén.** A vármegyei urak sehogy sem tudnak belenyugodni abba, hogy dr. Kelemen Béla legyen Csongrád-vármegye egyik kerületének országos képviselője. Intenzívebb személyi hajszát folytatnak ellene, mint hajdan Sima Ferenc ellen. Mátéfi Kálmán vármegyei főjegyző az Enyedi mandátuma megsemmisítésének hírére olyasféle nyilatkozatot is tett, hogy fogadást ajánl, hogy még sem lesz Kelemen a képviselő. Lehet, hogy ez a hirhedt ur, aki annak idején Simát orozva támada meg bittal, most Kelemen ellen készül orvtáma-

dást intézni és mint választási elnök akar valami kigondolhatlan visszaélést dlkövetni. A választási elnökök törvénytelenégeit megtorló büntető intézkedések azonban most szigorubbak, mint annak előtte, de egyébként is gondoskodva lesz, hogy a kiküldendő elnökök eljárása a leghatékonyabban ellenőriztessék. Ezért a Kelemen-párt Hentaller Lajos, Kubik Béla, Mukics Simon stb. országgyűlési képviselőket kérte fel, hogy a választás napján Tápén jelen lenni és a választási egész eljárásra szigoruan felügyelni szivesek legyenek. Szó van arról is, hogy ha Cicatricis alispán lesz a választási elnök, a kerület volt képviselőjelöltjét, Asbóth Jenő urat kéri föl a Kelemen-párt a lejövételre. Bizonyára nem felesleges óvatosságból történnek mindezen előkészületek, mert a vármegye urainak kordában tartása a tápéi kerületben fontos közérdeket képez.

— **Megfélemlítési kísérletek.** Az Enyedi-párt Horgoson már megkezdte a választó polgárok megfélemlítését és törvényellenes módon befolyásolását. Erdélyi Miklós horgosi választó, a függetlenségi és 48-at pártnak régi kipróbált hűségű lelkes bajnoka az Enyedi mandátumának bírói ítélettel poccsékká tételének öröme folytán szentháromság vasárnapján kitűzte a házára a Kelemen-zászlót. Az Enyedi-párt egyik pökhendi kortese, ki az októberi választások ideje alatt nagy pénzes börtárcával járt a választók között, nyilvánosan megtámadta Erdélyit, hogy ha be nem vonja a zászlót, úgy a Horgosi Takarékpénztár, mint a horgosi közbirtokosság kiköltözik az Erdélyi Miklós házában bérelt helyiségekből és így a bérbeadó házigazdának legalább évi 300 kor. vagyoni kárt fognak okozni. Akik hallották a kis emberkének szájkaszkodását, leintették őt, hogy kasztoricza patikárus, 9 és fél százalékkal dolgozó takarékpénztári elnök nevében még fenyegetőzhetik, hanem a közbirtokosság nevében ne merészeljen fogadatlanul prókátoroskodni. A szájas kis emberke azután nagynehezen lecsendesedett.

Tiszaparton, a Stefánia-sétánnyal szemben

hasábos tűzifa

kefekészítőknek nagyon használható, ölenkint 8 frtért eladó.

Tudakozódhatni

Bach Jenő és testvére

szén- és tűzifa-üzletében,

a református templommal szemben.

Elsőrendű

hizott marhahusok

és finom gyenge borjúhúsok nálam kaphatók. Husaimat pontos kiméréssel a következő árakban szolgálom a n. é. közönség részére, melyet kívánatra házakhoz szállítok.

Hizott és érett marhahus:

1 kgr. leveshús	52 kr.
1 kgr. sütni való	56 kr.
1 kgr. paprikásnak való	44 kr.
1 kgr. gyöngé borjuszet	68 kr.
1 kgr. gyöngé borju eleje	64 kr.

Nyomaték nélkül:

1 kgr. leveshús	60 kr.
1 kgr. sütni való	64 kr.
1 kgr. beafteknek való	1 frt 40 kr.

Farkas Cs. Imre

mészáros.

Kossuth Lajos-sugárut 1. sz.

Alapított 1789.

Alapított 1789.

Politzer Sándor

aranyműves, ékszerésznél,
(Szeged, Klauzál-tér)

kap hatók
diszes kivitelben, már a
jövő héten
diszes, ezüstből készült
Kossuth-melltük.
!! Művészi kivitel, olcsó ár !!

La femme publique.

Hazánk megromlott erkölceiről.

I.

Aki a címet nem érti, jobb is, ha el nem olvassa ezt a cikket, mert a végén megértene talán és megbánná, hogy elolvasta.

Hiába akarom a tiszta valóság durvaságát enyhíteni, a finom és mégis oly sokat mondó francia elnevezés csak durva marad. De készakarva irtam így, mert nem palástolni akarom a mai társadalom eme fekélyét, hanem éppen reá akarok mutatni.

Itt rágódik ez a fekély a társadalom szivere mellett és észrevétlen terjed, nagyobbodik napról-napra, megméltatva az egész nemzetet. Undorító, visszataszító betegség ez, mely mint a rák, úgy terjed egyre. Előbb csak bénít, végül öl.

Hazánk külföldön is híressé lett leányairól és a lélekkufárok világpiacain a magyar árucikk ugyaszólván a legelső helyen áll, nemcsak keresettség és kapósság, hanem sokaság tekintetében is. Kicsi nemzet vagyunk, de a világ erkölcselenségeinek piacán a legnagyobb forgalmat tudtuk elérni eddig. Az utóbbi évtizedekben különösen. De nem csoda. Nemcsak a kínálat, hanem a kereslet is megszorodott.

Igen érdekes statisztikai adatokba tekintettem be a minap. A lélekkufársággal nyíltan foglalkozókra, valamint a szabad lányokra vonatkoztak ezen adatok. Megdöbbenő a szám maga is, de még inkább az arány, amely szomorú világításban tünteti föl a zsidóságot. Szinte hihetetlennek tetszett. Hiszen éppen a magyar zsidóság erkölcsi életét tartottam mindig a legideálisabbnak. Ugy ösmertem meg és úgy tanultam meg tisztelni, becsülni és szeretni a zsidóságot, hogy a családi élet tisztaságának ok a mintaképei és a tiszta erkölcs az ő felekezetiükben áll a legmagasabban.

Ezen hitemet megcáfolták, romba döntötték a megcáfolhatatlan és megdönthetetlen statisztikai adatok. Elrémitően borzalmak ezek.

Magyarországon a hivatásos és bevalott lélekkufárok és emberhuskereskedőknek 54%-a zsidóságból kerül ki. A szabad életet élő leányoknak az egész országban 27%-a, a fővárosban 46%-a szintén zsidó.

Szörnyen siralmas dolog ez erkölcsi tekintetben. Ha azonban az anyagi oldalát tekintjük a dolognak, láthatjuk, hogy a lélekkufárság olyan üzlet, amely busásan jövedelmez. A gyors meggazdagodásnak egyik módja, eszköze ez is. A társadalom, becsület, tisztesség? — az mind semmi. A fő, az üzlet, a cél a könnyű, dolog nélkül való harácsolás. A pénznek nincs szaga, az értéke pedig ugyanegy, akár verejtékes munkával, akár gaz módon szerzi is azt az ember. De mdg hát elég nagy az ország. Ha pl. valaki Grünstock név alatt lélekkufárokodott Egerben és megszédte magát néhány év alatt, eljő Szegedre, ahol az ördög sem ösmerti, koronáért megszerzi a Gerő nevet és lesz belőle makulátlan, tisztességes polgár, aki előtt tisztelettel emel kalapot mindenki. Uj város, új név, új becsület, új tisztesség — mondja találoán a lengyel zsidó közmondás. (Ez is a mimikri-tantétel egyik sarkalatos pontja.)

Remélem, a tisztességes és minden ízében magyar zsidóság nem fog félreérteni, midőn a felekezetiük ezen rettenetes fekélyére rámutatok.

Talán még emlékeznek a Gelber Baruch gyilkossági esetére. A szép Müller-lányok sorsát megható közvetlenséggel irták meg akkor a lapok. Az öreg, tisztességes apa, az erkölcsös falusi zsidó lányainak esete nem áll ám egyedül. Az egész zsidóság fekélye az. Először a nagyobbik lány tért a könnyű életre, aztán a kisebb — és a fiu testvér, aki tanult reggelenként, alázatosan bekopogtatott a nővéreihez, hogy a megfizetett szerelem díjából vehessen — ennivalót.

Szörnyű erkölcsi sivárság ez a tisztességes ember szemében, de az ő felfogásukban ez csupán üzlet. Mert a Müller-lány, ha tisztességes és szobalány marad, dolgoznia kell és alig kereshet 20 koronát havonként, ami ruhára se elég, míg ha önmagát árulja, nem kell dolgozni, kényelemben élhet, szép ruhában járhat és megkereshet 400 koronát, sőt az üzleti forgalom szerint többet is. A lelki üresség, az erkölcsi elaljasodás undorító képe ez. Az üzleti szellem netovábbja.

Az egész világra kiterjed ez a bünszövetkezet. Százvezrek élnek belőle és ezrek dúsgazdagok lesznek általa, usznak a jólétben és örvendenek a tisztességnek, amihez a vagyon révén jutnak.

Bármerre járunk Európában, sőt a tengeren túl is, minden nagyobb város büntanyáján magyar szó üti meg a füleinket. A külföldi ember azt képzei, hogy hazánk közerkölcsisége a legutolsó fokon áll, holott ez nem így van, mert ha magyarnak vallják is nagyobb részt magukat azok a szerencsétlenek, tulajdonképpen nem is vérbeli magyarok. Csak a nyelvük az.

Az ókorban a görögök szolgáltatták leányaikat a Minotaurusnak, az ujkorban a magyar. Elég szomorú népszerűsége tettünk szert e révén. Persze, a kormány mit se tud minderről. Nem tudja, hogy Románia, Szerbia, Bulgária, Törökország, Egyiptom, Olaszország, Horvátország, Dalmácia, Ausztria, sőt a távol Amerika nyilvános bünbarlangjaiban csupa magyar lányok szivódnak és nagyobb részük ott is pusztul el.

Hány jobb sorsra érdemes teremtés kerül oda önhibáján, akaratán kívül és elmerül a posványban? Mert aki egyszer oda került, ritkán szabadul meg onnan, hiszen a Magdolnák bünbánatában, megtérésének őszinteségében ugyan ki bizna már manap?

Ha végignézzük e szerencsétleneket, tapasztaljuk azonnal, hogy edes kevés való a köznép leányai közül. Az értelmes, műveltebb középosztály szolgáltattja a nagytömeget. Csak futó tekintet vessünk akármelyikre, ápolt arcokra, finom kezei a jólétről tanuskodnak.

De ez természetes is. A köznép leányai nem is oly szépek, de meg a falusi élet, ahol az egész falu szemé őrzi a tisztességét, kizárja a kerítés lehetőségét. Más azonban város. Ott a nagy forgalom, a lázas élet eltereli az ifjúságról a közfigyelmet. Azért is a falusi lányt csak a városban éjtik meg.

Más azonban a városi lány. Az tanult valamiképp, ismeri a divatot, utánozza, ha bírja. A középosztály leányaival akar lépést tartani a csizlik-kisasszony és a házmesterlány egyaránt. Igényei támadnak, amit a tisztesség nem tud kielégíteni. Így kerülnek aztán százával, ezrével a posványba.

Ma már odajutottunk, hogy külön osztályt képeznek és — ha egyéb szempontból nem is — de mint nőkérdéssel okvetlenül foglalkoznunk kell ezzel.

Hogy miért és mily irányban, — azt legközelebb elmondom.

Szókimondó.

Innen-onnan.

(Az asszony-kortések.)

Pompás ötletük támadt a dorosmai mitugrárszoknak. Elhatározták, hogy feleségeiket fogják korteskedni küldeni.

Az asszonyoknak persze, akiket az anyaság gondjai nem bántanak és így cse-

kély házi teendőjüktől unosluntig ráérnek arra, hogy férjeiket a nem nekik való politikai életben támogassák, szörnyen tetszett az ötlet.

Tervezték is, hogy a Kelemen párt korteseit meg fogják nyergelni. (Ettől azonban fáztak a mitugrárszok, mert féltek, hogy visszafelé sül el a puska.)

— Tudja mit bácsi — ajánlotta az egyik mitugrársz eszes asszonykaja — a választás előtt elutaztatjuk fürdőre. Elmegy-e?

— Már hogyné mönnék galambom. Elmögyök én, de csak a dorosmai fürdőbe, ha már a ténsasszonyka mindön áron akarja.

Igy főzte le a Kelemen-párti kortes a hosszú haju, de rövid eszű asszonykát, akivdl ugyan elmegy szivesen a fürdőbe, de persze csak — ozsonnázni.

(Irják a nevemre az asszonyt.)

Földet és tanyát vett a magyar s annak rendje módja szerint kifizette az árát a másíknak, aztán bejött a közjegyzőhöz, hogy írják a nevére az ingatlant. Két hét múlva megint beállt a közjegyzőhöz a magyar. Sunyi képet vág, mert tudja, hogy görbe uton jár.

— No, mi a baj? — kérdezik tőle.

— Hát kéröm nagy sorom van. Tanyát, földet vöttem, hát úgy gondoltam, hogy a tanyába asszonyt is köll vönni.

— Azt már az anyakönyvvezető igazítja el — felelték neki.

— Nem löhet ám — sunyit a magyar, mert a régi tulajdonos nevin van, akitől a tanyát is vöttem.

— Attól vette a tanyába az asszonyt is?

— Attul vöttem hát.

— No és mit akar tölünk?

— Hát, hogy írják a nevemre a mönyecskét is.

(Az okos patyikus.)

Horgoson köztudomásu, hogy Buda (Beck) Nándor községi orvos, ha napokig távol is van, helyettesít nem állít.

— Minek is állítana? — mondták a minap. Van a doktojnak helyettesse ugyis.

— Kicsoda?

— Hát Burg Dénes, a nagyon okos patyikus.

— Hiszen az nem ért az orvosi tudományhoz — vetették ellen.

— Már hogyné értene, mikor olyan jól ért az érvágáshoz.

I. évfolyam, 10-ik szám.

Van szerencsém a n. é. közönség b tudomására hozni, hogy saját házunkban

Boldogasszony-sugárut 23. sz. alatt

férfi-szabó üzletet nyitottam.

Külföldön évek során át, mint önálló szabász működtem és ez idő alatt nyert tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy egy a legujabb divat, valamint izléses munkát b. megrendelőim számára

a legszolidabb árak mellett készíthetem.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Szabó Mihály.

Róth Samu

érczfényező és mázoló
SZEGEDEN,

✽ Somogyi- és Kárász-utca sarok ✽
(Vészits-ház).

Elvállal e szakmába vágó munkákat, valamint vas- és fabutor fényezését a legszebb és legdivatosabb kivitelben

Olcsó és pontos kiszolgálás.

Legalkalmasabb ajándékok.

Csakis két feltétel mellett

kaphatók nálam az alant jelzett tárgyak:

1. Szigoruan szabott árak.

2. Kézpénz mellett: Aki nem akarja az amugy is drága időt alkudozással eltölteni, minthogy „az idő pénz” és a szabott árkából ugy sem engedek; 5 százalék kedvezményben részesül Térzúke miatt csak néhány tárgyat sorolok fel, de ezeken kívül is mindhárom szakmából dus választék áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére:

1 drb erős és szabályozott vasuti zsebóra, 3 évi jótállás mellett:	2 frt 50 krtól feljebb
1 drb szabályozott fali-óra 3 évi jótállás mellett:	1 frt 38 krtól feljebb
1 drb szabályozott óra, 3 évi jótállás mellett:	1 frt 30 krtól feljebb
1 drb ezüst zsebóra, szabályozva, 3 évi jótállás mellett:	4 frt 20 krtól feljebb
1 drb inga-óra, szabályozva 3 évi jótállás mellett:	6 frt 25 krtól feljebb
1 drb ébresztő-óra, szabályozva, 3 évi jótáll. mel'ett	1 frt 40 krtól feljebb
1 drb 14 karátos aranygyűrű	1 frt 50 krtól feljebb
1 drb jól nagyító színházi láteső	2 frt 50 krtól feljebb
1 drb jól mutató hőmérő	— frt 30 krtól feljebb
1 drb soha nem 'évedő méter	2 frt — krtól feljebb
1 drb kifogástalan erős szemüveg	— frt 40 krtól feljebb
1 drb új-ezüst keretű szemüveg igen finom	— frt 80 krtól feljebb
a létező legfinomabbig	2 frt — krig.
1 drb jó erős szemüveg-tok	04 krajczár
1 drb zsebóra bőrcsakó	04 krajczár
1 drb jó erős, bármily vastagságu óraüveg	09 krajczár
1 drb órakules	03 krajczár
1 drb óra-rugó	32 és 52 krajczár
1 drb óratisztítás	40 krajczár, 3 évi jótállás mellett.

Vidéki megrendelő nem tetsző áruért 8 napon belül pénzt és költségét visszakapja, arany- és ezüst-árakat legmagasabb árban vásárolk. — Magamat tapasztalt jóindulatába ajánlva, teljes tisztelettel:

MISI ZSIGA,

órász, ékszerész és látszerész
SZEGEDEN, Széchenyi-tér, Zsótér-féle házban,
a városháza mellett.

Irodalom, művészet.

Ocskay brigadéros, az áruló kurucvezér regényes élettörténete és kalandjai, Thaly Kálmán, a Rákócy-kor fáradszatólan és halhatatlan történetírója nagy munkát irt Ocskay László címen a Rákócy-mozgalmak hírhedt kalandor katonájáról, aki a katonai vakmerőségnek, de a hazája iránt hűséggel is tartozó hűség megszegésének elretentő példája. Thaly hatalmas műve csaknem három évtizeddel ezelőtt jelent meg, de rendkívül aktuálissá lett Herczeg Ferenc nagy sikerű drámája következtében. Most pedig Thaly Kálmán műve nyomán egyik igen lelkes és magyar érzésű népies írónk, ifjabb Móríz Pál a „Debreczen” felelős szerkesztője beszéli el igen szíves, magyaros zamatú nyelven a magyar nép számára az áruló kurucvezér regényes életét és gyalázatos halálát. A csinosan kiállított és a cimlapon Ocskayt lovon, zászlóval ábrázoló népkönyv, mely a magyar nép körében hihetoleg rövid idő alatt el fog terjedni, Gönczi József szegedi könyvkiadó vállalatában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben 2 koronáért.

Szemere négy beszéde. A kártyában nagy szerencséje van Szemerének, az kétségtelen, de hogy országboldogító gondolatai is olyan szerencsések lennének, kétségbe vonjuk, pedig az a négy beszéd, melyet a képviselőházban elmondott és nyomtatásban kiadott, nem tudatlan emberre vallanak. Szörnyen pongyola valamennyi. Mintha csak olyan keverés-osztás közbeni szellemeskedés lenne. Több semmi. Néhány fölmelegített ötlet, amelyekről sárgaszajú újságírók már köteteket irtak, és semmi egyéb. Ugy lát-szik Szemere nem olvas magyar lapokat, mert ha olvasna, sokkal különb cikkeket olvashatott volna már mindazokról, amikről

ő beszélt, sőt azokról is, amikről ezután is beszélni akar. Némi szerénytelenséget is vettünk észre. Kossuth Lajos, Deák Ferenc és más igazi nagy emberek is beszéltek, de nem keresték a nyomtatott betűk útján való feltűnést, úgy mint ő. A szerénység sohasem ártott, kamarás ur.

Tudomány és művészet himü nagyérdemű, nálunk teljesen ismeretlen munkája csinos kiadásban, Hegedüs Pál, az ismert nevű író, szegedi főreáliskolai tanár, aki Tolsztoi másik érdekes művét, a „Mi a művészet?” címűt is fordította, kitünő magyar fordításban jelent meg. A nagyhirű orosz regényíró, a jasznaja-pojánai bölcselő, e művében fejti ki nézeteit a mai társadalmi szervezetről és különösen a munkamegosztásról. Vezéreszméje az, hogy az emberiség és kivált a szegényebb néposztályok iszonyu szenvedéseinek főoka a tudomány és művészet ferde, hamis iránya, mely csak az állítólag művelt osztályok kényelmét és élvhajhászását szolgálja. Nagy tudással fejtegeti azt az eszméjét, amit ő maga meg is valósított, hogy a tudomány és művészet káros hatása alól csak úgy szabadulhat az emberiség és a művelt társadalmak, ha mindenki maga készít maga számára mindent, amire szüksége van, maga szerzi meg keze munkájával élelmiszereit, ruházatát, maga építi a házat és oda törekszik, hogy mentől többen cselekedjék ugyanezt. Az elmélethez sok szó fér, de bizonyos, hogy Tolsztoi nagy elmelel és tömördek érvel bizonyítja tételének a helyességét. A csinos kiállítású mű Szegeden, Gönczi József kiadásában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 2 kor.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy a

kövező mesterséget

tovább folytatom és minden e szakmába vágó munkát a legpontosabban és megelégedésre teljesítek.

Ripner Fülöp,
Dugonics-utca 20.

Telefon 78.

Danner Mihály

csemege-, fűszer- és borkereskedése
Szegeden. Széchenyi-tér 7. szám.

Legdusabb

Tea, rum, magyar és francia cognac, likör, pezsgőborok, sajtok, mártások, mustárok, halak, husneműek.

Asztali- és peccsenye-, fehér- vagy vörösborkok, honi és külföldi aszu- vagy gyögyborok.

Cukor, kávé, csokoládé, gyertya és mindennemű háztartási cikkek raktára.

Legjutányosabb árakon.

Cs. és kir. szabadalmazott
Pály-féle

rózsapaprika

válogatott hüvelyekből előállítva,

szép színű, nem erős.

Mintát, árjegyzéket bérmentve küldünk.

Kisebb megrendeléseket is elfogadunk s gyorsan és pontosan szállítunk.

Hamisítványok kikerülése végett kérjük vevőinket, megrendeléseiket közvetlen gyárunkhoz intézni.

Pály-testvérek Szegeden,

gépműhely és vasöntöde,
cs. és kir. szab. paprikagyár.

UNGVÁRY LÁSZLÓ
CZEGLED.

Ungváry László 300 holdas czeglédi gyümölcsfa-iskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent, mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól, 50 krig. Rendelhető mindenféle vadoncz, nagymeny-nyiségű sima- és gyökeres szőlővessző. Kapható sövény készítésre alkalmas akác, gleditschea maclura, ribizli stb. Vizonteladók 20—30% engedményt s 4—6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kitünő borok és adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Királyerdői, Eledsi és Lalasinczi mész kizárolagos eladása.

Tavaszi és nyári

UJDONSÁGOK

a legcsinosabb kivitelben már elkészültek!!

Selyemblousok béelve minden színben 5 frt. Diszes szövet aljak 2 frt 50 krtól feljebb. Szövet és tennis blousok, gyermekkabátok, gyermek- és fu-ruhák feltünő olcsó árakon kaphatók

Winternitz Izidorné

kész női és gyermekruha-üzletében
Szeged, Széchenyi-tér, Jerney-ház.

Legnagyobb

világítási és felszerelési vállalat.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gázizzófény-czikkeinket tetemesen leszállított áron bocsájtjuk t. vevőink rendelkezésére.

Különösen felhívjuk b. figyelmüket nagy csillár-raktárunkra, hol az árak tekintetében versenyen kívül állunk.

Napfényégők, légszszűzók, kandallók, vasalók, fürdőberendezések stb. legnagyobb raktára.

Teljes világítási és fűtési berendezések kisebb részletfizetésre.

Csővezetékek olcsón és szavatosság mellett eszközöltetnek.

Auer-égők kezelése, illetve heti egyszeri tisztítása egy láng egy évre 1 korona 80 fillér.

Tisztelettel

Világítási és vízvezeték-berendezési vállalat részvénytársaság.

(Herczeg Soma.)

Építetők

építőmesterek, faiparosok

szíves figyelmébe.

Koch Béla

Szeged, Kossuth Lajos-sugarut 22.

Kellő figyelemmel berendezett raktárt tart mindennemű épületfa és egyéb építési anyagokban, u. m.: Elsőrendű román- és portland-cement, darabos- és oltott mész, homok, téglá, tetőfedő-cserép, kátrány és elszigetelő papirlemezek stb.

Állandó készlet száraz fenyő- és keményfa asztalos árukban. Különös gond fordítatik száraz padolás-deszkákra, gyalult és gyalulatlan minőségben.

„Európa” kávéház és étterem megnyitása.

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyrédemű közönséget értesíteni, hogy az „Európa” szállodát, annak kávéházát és éttermét újonnan, a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve a t. cz. közönségnek már rendelkezésére bocsájtottam.

Ajánlom konyhám izletes étrendjét és tisztán kezelt boraimat a becsben tartó t. cz. közönségnek és esedezem szíves pártfogásukért.

Alázatos szolgálója

Szarka István.

Ipar és kereskedelem.

Orvosok a boholti vízről.

Soha oly gyorsan közkedve nem lett ásványvíz, mint az erdélyi boholti-víz. Ennek oka nem csak kellemes és gyógyhatású mivoltjában, hanem olcsóságában is rejlik, lévén a boholti-víz (főraktár Pálfi Antal Attila-utca 8.) olcsóbb még a szódavíznél is. A szegedi orvosok a következőképp nyilatkoztak a boholti vízről:

A boholti ásványvizet igen eredményesen használhatónak tartom mindazon bántalmaknál, melyek ellen a hasonló vegyi összetételű, alkalikus ásványvizek alkalmazhatók. Kellemes, üdítő íze miatt, mint ivóvíz is sikerrel pótolja a közhasználatnak örvendő égvényes ásványvizeket. Dr. Faragó Odön tiszti főorvos.

A kísérleti célra küldött boholti vizet a gyomor és belek, valamint a húgyhólyag hurutos bántalmainál, tejjel vegyítve pedig gége- és légcsőhurutnál igen előnyös hatású tapasztaltam. A hasonló összetételű külföldi gyógyvizeknél, hatásra nézve hátrább nem áll. Dr. Kovács József.

A boholti ásványvíz vegyi összetételénél fogva általában a nyákhártyák hurutos bántalmainál képez igen alkalmas gyógyszer, főleg oly egyéneknél, akiknél más ásványvizek, tulságos szénsavtartalmuk miatt, ellenjavallva volnának. Azonban nem csupán mint gyógyvíz, hanem kellemes ízénél fogva, üdítő és élvezeti víz gyanánt is ajánlható a boholti ásványvíz és mivel csekély ára miatt mindenki számára könnyen megszerezhető, ennél fogva általános elterjedése ezen, a mi vidékünkön alig ismert, hazai ásványvizeknek jogosan várható. Dr. Goldschmidt György t. kórh. főorvos.

A kísérletezésre beküldött boholti alkalikus savanyuvizet eddigelé néhány gyomorhuruter (hyperaciditós ventr.) kitűnő eredménnyel alkalmaztam, úgy, hogy nevezett bántalomnál jövőben a külföldi vizek helyett rendelni fogom. Dr. Zápory Nándor, a m. kir. államvasutak nevelő-tápitészeti orvosa.

A boholti savanyuvizet a gyomor és bél nyákhártyájának — valamint a nyak és hólyag különféle megbetegedéseinek — melyek vérzéssel nem járnak — igen jó hatásúknál fogva kiterjedten használom. Egy másik előnye az olcsósága és így a szegé-

nyebb sorsuaknak is könnyen beszerezhető. Dr. Gyuritz Sándor, tiszti orvos.

Az erdélyi boholti alkalikus vasas savanyuviz tapasztalatom szerint a légzési és emésztési szervek, mint tüdő-, gyomor- és bélhurutos bántalmainál nemkülönböztetve lithium tartalmánál fogva vese- és hólyaghurutnál, vastartalma miatt üdülőknél és hiányos vérképzés eseteiben, végül mint élvezeti víz kitűnő eredménnyel használható és a hasonló összetételű hazai és külföldi vizekkel a versenyt bátran kiállja; minélfogva megfelelő betegségi esetekben betegimmél gyógycélokra szívesen alkalmazom és bárkinek ajánlani hazafias kötelességemnek tartom. Dr. Balassa Péter, törvényszéki orvos.

A boholti savanyuvizet a légzési és emésztési szervek, valamint a hólyag hurutos bántalmainál igen jó sikerrel alkalmaztam. Üdülő betegeknek és vérszegényeknek pedig, hatásos alkatrészei és kellemes üdítő ízénél fogva legjobban ajánlható. Dr. Schreiber Fülöp.

A boholti savanyuviz hazai ásványvizeink között elsőrangú helyet fog elfoglalni, mert kellemes, üdítő ízénél fogva igen jó sikerrel alkalmazható. Mint élvezeti víz borral, mint üdítő ital tisztán és szórppel egészséges és beteg asztaláról ne hiányozzék, mert olcsósága dacára a híres Gieshübl és Billini vizekkel kellemes íz és tisztaság tekintetében nem áll mögötte. Dr. Spitzer Ignác.

Készségesen tudatom önnel, hogy a boholti ásványvizet eredményesen használtam mindazon esetekben, melyben az alkalikus vizek javallva vannak. Dr. Halász Lajos, a ker. betegs. pénztár főorvosa.

A boholti alkalikus ásványvizet több betegemnél alkalmaztam és azt a gyomor és bélhurutos bántalmainál, épp úgy hólyaghurutos esetekben kitűnő hatásúnak találtam, kristály tisztaságánál és jó ízénél fogva akár tisztán, akár tejjel vagy borral vegyítve kellemes élvezeti cikket képez és hatásra nézve a hasonló külföldi vizekkel minden tekintetben versenyez, sőt jóval felülmulja ezeket azért, hogy szabad szénsav hiányában nem hat izgatónak a szívre és agyra és hogy felbontva bármennyi ideig használható anélkül, hogy kellemes ízét vagy hatását elveszítené. Olcsóságra nézve még a közönségesen használt u. n. szódavizet is felülmulja. Dr. Kuzman József.

A kísérleti célra ön által küldött boholti víz, a gége és légző szervek hurutos bántalmainál nemcsak, hogy kitűnően bevált gyógyhatásánál fogva, hanem még a hasonló tartalmú külföldi vizeknek is föltötte állván, a legmelegebben ajánlhatom a légző szervek hurutos bántalmaiban szenvedőknek. Mint élvezeti víz szintén kitűnő és így különösen a melegebb időben igen ajánlható az állandó használata. Dr. Kain Sándor, gy. orvos.

A boholti alkalikus földes savanyu ásványvíz nemcsak mint kellemes üdítő ital használható, hanem tekintetbe véve Hankó Vilmos tanár ur által kimutatott vegytartalmát az emésztési- és légzőszervek hurutjainál is előnyvel rendelhető. A hasonló vegytartalmú külföldi ásványvizekkel bátran kiállja a versenyt. Dr. Klein Mór.

Az erdélyi boholti víz, alkalikus vegyalkatrészei folytán ép úgy vese, hólyag és gyomor-bántalmaknál mint gyógyvíz, kellemes íze folytán pedig mint üdítő, élvezeti cikk, tapasztalatom szerint a legjobban bevált. Kiváló tulajdonságai és olcsó árai miatt a legszeleesebb körben való terjesztést érdemli meg. Dr. Krausz József.

A boholti alkalikus ásványvíz kellemes savanykás ízénél fogva mint üdítő ital, vegyi összetételénél fogva pedig a légző- és emésztő szervek, nemkülönböztetve a hólyag hurutos bántalmánál gyógyszerként melegen ajánlható, továbbá pedig szabad szénsav hiányos tulajdonságánál fogva a többi hasonló ásványvizek felett nagy előnnyel bír. Dr. Glänzer Mór, orvos.

A boholti ásványvíz szerencsés vegyi összetételénél fogva nemcsak mint üdítő, hanem mint gyógyital is kiállja a hasonló összetételű külföldi ásványvizekkel a versenyt, amennyiben úgy a légző-, mint emésztő- és húgyszervek hurutjainál alkalmaztatni szokott szereket szabad szénsavval összekötve tartalmazza. Ez az ásványvíz tehát ajánlható elsősorban, mert hazai forrás terméke, de mert igen olcsón is szerezhető be. Dr. Pilisi Béla, egyetemes orvostudor.

A boholti hazai ásványvíz szerencsés vegyi összetételénél fogva a légutak és emésztő szervek betegségeinél, nemkülönböztetve vesehomok és hólyaghurutnál a legjobb sikerrel alkalmazható. Mint élvezeti víz borral, mint üdítő ital tisztán és szórppel egészséges és beteg asztaláról ne hiányozzék, mert olcsósága dacára a híres Gieshübl és Billini vizekkel kellemes íz és tisztaság tekintetében nem áll mögötte. Dr. Spitzer Ignác.

A boholti savanyuviz kellemes, üdítő ital s kémiai összetételénél fogva a légzési és emésztő szerveknél nemcsak sikerrel alkalmazható, de a hasonló összetételű külföldi vizekkel határozottan kiállja a versenyt. Dr. Szántó József.

A boholti ásványvizet néhány esetben alkalmaztam gyomor és bélbántalmaknál és kijelenthetem, hogy ezen hazai forrás igen ajánlható. Dr. Machold Miksa, kerületi orvos.

A boholti ásványvizet több ízben alkalmaztam gyomor- és bélhurut, valamint a húgyhólyag bántalmainál is és örömmre szolgál önnek kijelenthetni, hogy a hozzákötött várákosznak teljesen megfelel. Dr. Köhegyi Lajos.

A boholti ásványvíz vegyi összetételénél fogva kitűnően hat gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, továbbá borral vegyítve igen kellemes ízű és üdítő ital. Dr. Vass Ignác.

Szívesen tudatom önnel, hogy a boholti természetes ásványvizet, mely szerencsés vegyi összetételénél fogva a légzőszervek hurutos bántalmainál és hólyag megbetegedéseknél igen értékes gyógyszerként használható, gyakorlatomban szívesen rendelem, mert ezen jótulajdonságai mellett kellemes üdítő italként is szolgál és olcsóságánál fogva mint élvezeti víznek is előnyt nyújtok a mesterséges szénsavas vizek felett. Dr. Rex Izsó.

A boholti savanyuviz kellemes ízű, jó hatású, szénsavdús ásványvíz. Dr. Bernáth József, orvos.

Örömmre szolgál értesíthetni, hogy a hólyag idült hurutos bántalmainál alkalmazva az ön által kísérletezés céljából küldött boholti vizet, a bajt mindenkor kedvezően befolyásolva láttam, aminek folytán ilyenemű bántalmaknál mindenkor szívesen fogom a jövőben is ajánlani. Dr. Korda Jenő.

Alólírott a boholti alkalikus vizet, mint kellemes és üdítő italt, a megfelelő alkalommal szívesen rendelem. Dr. Kiss Gábor, városi ker. tiszti orvos.

Igazolom, hogy a boholti víz emésztési szerveknél jó sikerrel használható. Dr. Rudolffi Zsigmond.

